

Anexa nr. la ordinul ministrului educației naționale nr. /..... 2017

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

**Programa școlară
pentru disciplina**

ISTORIA ȘI TRADIȚIILE MINORITĂȚII RROME
Clasele a VI-a – a VII-a

București, 2017

Notă de prezentare

Disciplina *Istoria și tradițiile minorității rromice* este prevăzută în planul-cadru de învățământ în aria curriculară *Om și societate*, având un buget de timp de o oră/săptămână, pe durata a doi ani școlari (clasele a VI-a și a VII-a).

Prin statutul său, disciplina *Istoria și tradițiile minorității rromice* conturează cadrul favorabil pentru ca elevii să înțeleagă trecutul și prezentul comunității etnice din care fac parte și să participe activ la viața socială și culturală a acesteia. Ea promovează valori morale și civice prin intermediul cărora se construiește identitatea și se promovează dialogul intercultural.

Programa s-a elaborat având în vedere principiul coexistenței etniei rromilor cu celelalte etnii. Alte două principii complementare, care fundamentează programa sunt multiperspectivitatea și interculturalitatea. Ele implică acceptarea și asumarea unor puncte de vedere diferite asupra unor evenimente comune care sunt interpretate în concordanță cu propriul bagaj cultural și istoric. Aceste principii pot fi regăsite ca piloni ai educației istorice contemporane atât în documente românești de politică educațională, cât și în documente europene, dintre care cele mai relevante sunt:

- Convenția Cadru pentru protecția minorităților naționale (Consiliul Europei, 1.02.1995)
- Recomandarea Consiliului Europei privind predarea istoriei (15/2001)
- Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene privind competențele cheie din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți (2006/962/EC)
- OMECT nr.1529/18.07.2007 privind dezvoltarea problematicii diversității în curriculumul național
- Carta alba asupra dialogului intercultural (mai 2008, pct. 160)
- Carta europeană a limbilor regionale sau minoritare (ratificată prin Legea nr. 282/2007).

Programa valorifică achizițiile dobândite în învățământul primar și propune o abordare axată pe dezvoltarea competențelor cheie europene. Opțiunile pe care le face programa școlară constituie elemente de suport pentru cele opt competențe, cu un accent pe cele care vizează *sensibilizare și exprimare culturală, competențele sociale și civice, a învăța să înveți, comunicare în limba maternă*.

Prin modelul de proiectare centrat pe competențe, elevii au mai multe ocazii să învețe împreună, folosind activitățile de învățare pentru a explora, a investiga și evalua probleme și teme, folosind diferite contexte de învățare, noile tehnologii și făcând legătura între diferitele obiecte de studiu.

La rândul lor, conținuturile propuse sunt menite să-i facă pe elevi să conștientizeze apartenența lor la spațiul cultural și istoric în care trăiesc, prin cunoașterea specificității etnice proprii și a contextului național și universal mai larg. Astfel, conținuturile propuse îmbină armonios istoria europeană cu istoria națională, locală și regională.

Structura programei școlare include, pe lângă Nota de prezentare, următoarele elemente:

- Competențe generale
- Competențe specifice și exemple de activități de învățare
- Conținuturi
- Sugestii metodologice

Competențele sunt ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate prin învățare, care permit identificarea și rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte particulare diverse.

Competențele generale sunt competențele dezvoltate prin studierea istoriei în învățământul primar.

Competențele specifice se formează pe parcursul unui an școlar, sunt derivate din competențele generale și reprezintă etape în dobândirea acestora. Competențele specifice sunt însoțite de **exemple de activități de învățare**, care constituie modalități de organizare a activității didactice în scopul realizării competențelor. Programa școlară propune, cu caracter de exemplu, diferite tipuri de activități de învățare, care integrează strategii didactice și care valorifică experiența concretă a elevului. Cadrul didactic are libertatea de a utiliza exemplele de activități de învățare pe care le propune programa școlară, de a le completa sau de a le înlocui, astfel încât acestea să asigure un demers didactic adecvat situației concrete de la clasă. Se asigură, în acest fel, premisele aplicării contextualizate a programei școlare și proiectării unor parcursuri de învățare personalizate, pornind de la specificul dezvoltării elevilor.

Conținuturile învățării sunt organizate pe domenii și reprezintă achiziții de bază, mijloace informaționale prin care se urmărește realizarea competențelor. Modul de abordare propus integrează istoria locală în istoria națională și pe aceasta în istoria universală.

Sugestiile metodologice au rolul de a orienta cadrul didactic în utilizarea programei școlare, oferind suport pentru proiectarea demersului didactic și pentru realizarea activităților de predare-învățare-evaluare, în concordanță cu specificul disciplinei și cu particularitățile de vârstă ale elevilor.

Competențe generale

- 1. Utilizarea adecvată a limbajului istoric în situații noi de comunicare**
- 2. Explorarea unei varietăți de surse istorice pentru a explica fapte și evenimente relevante pentru istoria minorității**
- 3. Valorizarea identității prin participarea la viața comunității**

Clasa a VI-a

Competențe specifice și activități de învățare

1. Utilizarea adecvată a limbajului istoric în situații noi de comunicare

Clasa a VI-a
<p>1.1. Redarea cu termeni proprii a informațiilor conținute de o sursă istorică</p> <ul style="list-style-type: none">- Redactarea unor lucrări scurte folosind termeni indicați- Descrierea de documente, imagini, mărturii muzeografice, fotografii; lectura critică a unor texte/surse istorice privind statutul social-juridic avut de rromi în perioada evului mediu și până la jumătatea sec. al XIX-lea sau din perioada deportării în Transnistria- Deducerea sensului unui cuvânt/termen istoric prin raportare la textul citit sau la mesajul audiat (vezi termenii rrom sau țigan)- Realizarea unor organizatori grafici care susțin înțelegerea informațiilor din texte/surse istorice
<p>1.2. Elaborarea unor texte narative simple pornind de la informațiile conținute de surse istorice</p> <ul style="list-style-type: none">- Descrierea unor evenimente și personalități ale istoriei și culturii rrome- Identificarea termenilor specifici și comentarea de surse istorice- Alcătuirea de liste de cuvinte pe o temă dată- Descrierea de documente, imagini, mărturii muzeografice, fotografii
<p>1.3. Elaborarea unor organizatori cognitivi - axe cronologice, scheme, diagrame care înfățișează relațiile dintre abilitățile dobândite</p> <ul style="list-style-type: none">- Exersarea capacității de a face legătura dintre experiențe personale și reprezentări sociale cu privire la diversitate- Analiza diferitelor tipuri de surse istorice care oferă informații din prezent și din trecut

2. Explorarea unei varietăți de surse istorice pentru a explica fapte și evenimente relevante pentru istoria minorității

Clasa a VI-a
<p>2.1. Analiza hărților geografice și istorice pentru a identifica locuri cu semnificație istorică pentru comunitate</p> <ul style="list-style-type: none">- Exerciții de alcătuire a unei axe cronologice privind începuturile istoriei rromilor- Descrierea cadrului geografic specific zonei de proveniență a rromilor, migrației și comunității în care trăiește- Alcătuirea și prezentarea unei axe a timpului pe care să se reprezinte evenimente din viața familiei sau a comunității
<p>2.2. Identificarea surselor care constituie dovezi de încredere în reconstituirea unei perioade din trecut</p> <ul style="list-style-type: none">- Analiza unor surse istorice care pot ajuta la reconstruirea trecutului etniei rrome dar și al comunității de proveniență- Descrierea unor evenimente și personalități ale istoriei și culturii rrome- Identificarea de surse pe baza cărora se poate reconstitui trecutul- Identificarea semnificației termenului țigan și a termenilor derivați din acesta
<p>2.3. Relatarea unei fapt istoric, utilizând informații istorice și etnografice din diferite surse</p> <ul style="list-style-type: none">- Familiarizarea cu procedee de cercetare specifice istoriei orale – interviul- Argumentarea utilizării etnonimului rrom în defavoarea exonimului țigan- Utilizarea surselor istorice cu privire la prezența rromilor în Imperiul Bizantin și în spațiul românesc

3. Valorizarea identității prin participarea la viața comunității

Clasa a VI-a

3.1. Recunoașterea particularităților culturale ale comunității în care trăiesc

- *Identificarea unor trăsături caracteristice pentru grupuri etnice (majoritare și minoritare) care trăiesc pe teritoriul țării noastre: denumire, limbă vorbită, cultură, literatură, religie, folclor, tradiții culinare etc.*
- *Explorarea asemănărilor și diferențelor generate de cultură dintre persoanele care conviețuiesc în comunitatea locală și realizarea de prezentări specifice*

3.2. Manifestarea unei atitudini deschise în situații care presupun interacțiunea cu persoane care aparțin altei culturi

- *Colaborarea în grup pentru dezvoltarea de proiecte sau soluționarea unor probleme determinate de prejudecăți etnice*
- *Proiectarea unei activități cu rol de promovare a cunoașterii valorilor culturale și istorice ale romilor, în vederea demontării stereotipurilor și prejudecăților față de rome*
- *Realizarea de proiecte sau diferite activități de promovare a cunoașterii realităților culturale specifice romilor și de combatere a prejudecăților etnice*

3.3. Participarea la activități care valorizează trecutul comunității

- *Participarea la dialoguri pe teme istorice, aducând în discuție informații sau exprimându-și propria părere despre evenimente și personalități istorice*
- *Proiectarea și realizarea unui colț muzeistic intercultural care să valorizeze patrimoniul etnografic și istoric local*

Conținuturi clasa a VI-a

Domenii	Conținuturi*
Originea și migrarea rromilor	<ul style="list-style-type: none"> • Primele izvoare cunoscute • Structuri sociale și religioase din India veche • Prezența rromilor în Orientul Apropiat, nordul Africii și Imperiul Bizantin • Etimologiile termenilor de “<i>rrom</i>” și “<i>țigan</i>” • Așezarea rromilor în spațiul românesc și realități social-economice din epocă
Rromii, identitate asumată și identitate atribuită	<ul style="list-style-type: none"> • Istoria orală – mărturii ale memoriei colective • Repere ale culturii tradiționale: familia (statutul copilului) și comunitatea • Neamurile de rromi și ocupațiile tradiționale • Rromii în folclorul și literatura română. Stereotipuri negative și pozitive
Statutul social, juridic și economic avut de rromi în spațiul românesc	<ul style="list-style-type: none"> • Originea și evoluția robiei, starea de robie și starea de servitute • Modul de viață: nomadism și sedentarizare • Organizarea socială a rromilor. Forme de control și sancțiuni intracomunitară • Locul rromilor în economia Țărilor Române • <i>Voievodatul Țiganilor</i> (Rromilor) ca formă de autonomie • Politici de asimilare inițiate de împărații Imperiului Habsburgic: Maria Tereza și Iosif al II-lea • Rromii în scrierile iluministe

*Notă: Conținuturile vor fi abordate din perspectiva competențelor specifice. Activitățile de învățare sugerate oferă o imagine posibilă privind contextele de dobândire a acestor competențe

Clasa a VII-a

Competențe specifice și activități de învățare

1. Utilizarea adecvată a limbajului istoric în situații noi de comunicare

Clasa a VII-a
1.1 Formularea unor texte explicative simple utilizând adecvat termeni specifici <ul style="list-style-type: none">- Lectura comentată a unor surse istorice și etnografice- Descrierea de documente, imagini, mărturii muzeografice, fotografii- Relatarea unor evenimente, din surse formale și informale, care au marcat mentalul colectiv al rromilor (se pot evidenția realități specifice comunității locale)- Realizarea de studii de caz privind realități istorice și etnografice locale
1.2. Formularea unui punct de vedere în urma lecturării unor surse care prezintă puncte de vedere diferite despre aceleași fapte/procese istorice <ul style="list-style-type: none">- Comentarea surselor istorice formale și nonformale cu privire la istoria și etnografia rromilor- Descrierea unor evenimente istorice, personalități ale rromilor- Analiza unor realități culturale actuale care pot ajuta în demersul istoric (ex. forme de control și sancțiuni intracomunitară)- Redactarea unor texte în care să se evidențieze atitudinea față de fapte/evenimente, personalități din trecut
1.3. Redactarea de texte diverse folosind aplicații digitale <ul style="list-style-type: none">- Utilizarea internetului ca sursă de informare în realizarea unor texte despre istoria și cultura rromilor- Realizarea unei colecții de fotografii despre cultura și istoria rromilor- Elaborarea unui suport informativ informatic despre anumite aspecte din istoria rromilor sau despre realități culturale specifice neamurilor de rromi sau comunității de proveniență

2. Explorarea unei varietăți de surse istorice pentru a explica fapte și evenimente relevante pentru istoria minorității

Clasa a VII-a
2.1. Identificarea interacțiunilor dintre diferiți actori implicați într- un eveniment sau proces istoric <ul style="list-style-type: none">- Elaborarea unei prezentări istorice, pe baza surselor istorice diverse- Dezbaterăa unor fișe de lectură cu temă bine precizată- Alcătuirea unui plan de dezbateră pe o anumită temă (de exemplu, robia/dezrobirea)- Comentarea diferitelor interpretări date faptelor istorice
2.2. Formularea de opinii pornind de la analiza unor surse care prezintă puncte de vedere diferite despre aceleași fapte/procese istorice <ul style="list-style-type: none">- Exerciții de selectare a sensului corect al unor termeni și de analiză critică a acestora: curentul aboliționist, robie /dezrobire, emancipare, abolire, rrom/țigan- Comentarea unor documente/texte istorice, cu privire la robie și dezrobire, holocaust și dezrobire – formularea unor opinii pro și contra- Redactarea unor scurte biografii ale unor personalități istorice, din sec.al xx-lea, care au marcat istoria rromilor
2.3. Comentarea posibilelor diferențe de atitudine în legătură cu prezentarea aceluiași fapte/procese istorice <ul style="list-style-type: none">- Exerciții de precizare a cauzelor/consecințelor unor fapte/evenimente istorice- Comentarea unor documente/relatări referitoare la informațiile de detaliu și termenii specifici dintr-un text cu conținut istoric/dintr-o sursă accesibilă

- Participarea la dialoguri pe teme istorice, aducând în discuție informații sau exprimându-și propria părere despre atitudinile unor personalități trecute și contemporane față de romei

3. Valorizarea identității prin participarea la viața comunității

Clasa a VII-a

3.1. Descoperirea în diverse surse a componentelor memoriei colective care contribuie la identitatea unei comunități

- Realizarea unor interviuri cu martori ai timpului
- Compararea informațiilor obținute de la diverși martori
- Observarea dirijată a diferitelor tipuri de surse nescrise (clădiri, imagini, cântece etc.) care poartă amprenta unui grup etnic, în timpul lecțiilor desfășurate în școală sau în afara ei

3.2. Promovarea de elemente definitorii ale contextului cultural local care contribuie la patrimoniul național

- Realizarea unui portofoliu despre moștenirea culturală a minorității în localitate
- Prezentarea unor elemente din patrimoniul cultural național care își au originea în localitatea natală sau în imediata vecinătate
- Inițierea unor colaborări cu școli din alte regiuni

3.3. Utilizarea resurselor digitale/multimedia pentru elaborarea și desfășurarea unor proiecte despre trecutul și prezentul comunității

- Realizarea de portofolii pe teme de cultură și istorie locală, folosind Internetul și enciclopedii în format electronic ca surse de informare
- Prezentarea rezultatelor investigațiilor referitoare la istoria locală, la evenimente din viața minorităților etc.
- Realizarea de prezentări de grup folosind programe informatice pentru editare, sunet și animație

Conținuturi clasa a VII-a

Domenii	Conținuturi*
De la robie la emancipare în Europa modernă	<ul style="list-style-type: none"> • Curentul aboliționist în societatea românească • Legile dezrobirii • A doua mare migrație (mijlocul sec. al XIX-lea) • Rromii din Basarabia și Bucovina • Adunările rromilor de la Cohalm și Ibașfalău (ianuarie și aprilie 1918)
Un model cultural al rromilor – Rromanipen-ul	<ul style="list-style-type: none"> • Obiceiuri de familie • Dreptul comunitar • Dimensiunea magică a existenței; dualismul Bine – Rău
Rromii în perioada interbelică	<ul style="list-style-type: none"> • Integrare și asimilare • Încercări de organizare politică și profesională • Concepții rasiste în România interbelică
Acțiuni de represiune îndreptate împotriva rromilor - Perioada celui de-al doilea război mondial - Perioada comunistă	<ul style="list-style-type: none"> • Deportarea rromilor în Transnistria • Acțiunile de evacuare în Transnistria • Modalități de asimilare și măsuri represive împotriva comunităților de rromi • Probleme social-economice ale rromilor în perioada comunistă • Destrămarea comunităților tradiționale • Modificări în sfera ocupațională a rromilor • Programul de integrare socială a rromilor din 1977-1983
Comunitățile de rromi din România, după 1989	<ul style="list-style-type: none"> • Rromii - participanți la mișcările de protest împotriva regimului comunist • Rromii și imaginea lor în orizontul local, național și european • Organizarea rromilor în partide, asociații, fundații etc. și integrarea în structurile sociale și politice ale României

*Notă: Conținuturile vor fi abordate din perspectiva competențelor specifice. Activitățile de învățare sugerate oferă o imagine posibilă privind contextele de dobândire a acestor competențe

Sugestii metodologice

Lecturarea în mod constant, individual, integral a programei școlare și perceperea modului intern de desfășurare al evenimentelor, reprezintă condiția principală a desfășurării cu succes a activității cadrelor didactice.

În cadrul programei, sunt cuprinse competențe generale din care sunt derivate competențe specifice, însoțite de activități de învățare; sunt, de asemenea, incluse conținuturi, care ajută la realizarea acestor competențe.

Întregul proces didactic este concentrat pe elev, fiind subiectul activităților de învățare, instruire și educative, fapt ce presupune a se realiza o viziune globală și relevantă asupra conceptelor de predare și învățare, din perspectivă actuală, utilizarea unor strategii didactice care să pună accent pe: progresivitatea cunoașterii, flexibilitatea abordărilor și parcursul diferențiat, abordări inter- și transdisciplinare, creativitate și imaginație.

Totodată este necesară utilizarea unor metode active care pot contribui la dezvoltarea capacității de comunicare a elevilor, necesară în situații reale, care stimulează potențialul creativ și capacitatea de adaptarea a acestora și care dezvoltă atitudini pozitive față de sine și față de ceilalți; - exersarea lucrului în echipă, a cooperării și/sau a competiției și dezvoltarea capacității de investigare și valorizare a propriei experiențe.

Sunt recomandate realizarea unor activități care stimulează curiozitatea pentru studiul istoriei, demersuri didactice bazate pe învățarea prin descoperire, simulare, promovarea încrederii și respectului la nivel interetnic, stimularea interesului pentru cunoașterea localității și regiunii în care trăiește minoritatea rroma și recuperarea memoriei acestui grup etnic, studierea surselor istorice, dezbateră, jocul de rol, care au avantajul de a permite alternarea formelor de activitate și care favorizează corelarea experiențelor anterioare de învățare cu noile învățări.

În formarea competențelor specifice, cadrul didactic poate propune activități adecvate elevilor și condițiilor concrete din clasă sau poate opta pentru utilizarea activităților de învățare exemplificate prin programă.

Exemple de activități de învățare pot fi: exerciții de alcătuire a unor axe cronologice, enunțuri, scurte prezentări, pe baza informațiilor din surse istorice; citirea și comentarea izvoarelor istorice, în funcție de competența specifică; exerciții pentru recunoașterea termenilor istorici în surse diferite, realizarea unei mape care să cuprindă surse selectate în funcție de un criteriu dat; la clasa a VI-a sunt recomandate: exerciții de folosire a termenilor istorici în comunicarea orală sau scrisă, completarea unor enunțuri lacunare folosind termenii dintr-o listă dată; construirea de rebusuri pe o temă istorică; la clasa a VII-a: cunoașterea adevărului istoric privind vechimea, complexitatea și specificul relațiilor rromilor din spațiul românesc cu populația majoritară, compararea informațiilor provenite din surse istorice diferite; dezbateră unor cazuri reale sau imaginare care implică stereotipii, stimularea interesului pentru cunoașterea localității și regiunii în care trăiește minoritatea rroma și recuperarea memoriei acestui grup etnic. Activitățile propuse trebuie să contribuie la înlăturarea stereotipurilor, a discriminării și a automatismelor de gândire, precum și la cultivarea spiritului tolerant.

Gândirea critică este considerată un factor-cheie în învățarea eficientă. Antrenarea acestui tip de gândire poate avea ca punct de plecare strategii bazate pe lectura activă, formularea opiniilor personale, elaborarea argumentelor, formularea de întrebări, elaborarea de texte.

Utilizarea investigației ca demers didactic favorizează aplicarea, în mod creativ, a cunoștințelor dobândite, în situații noi și variate. Metoda presupune definirea precisă a sarcinii de lucru, înțelegerea acesteia de către elevi și rezolvarea propriu-zisă, prin care își formează și își dezvoltă competențele. În acest mod este stimulată inițiativa elevilor pentru luarea deciziilor și se realizează atât o înțelegere profundă asupra temei investigate, cât și motivarea în realizarea activităților propuse.

Demersul investigativ se poate raporta la trei etape esențiale: definirea problemei (care direcționează clar activitatea elevului, demersul propus fiind bine structurat); alegerea metodei adecvate (se realizează de către profesor care arată elevilor ce să facă, furnizează informațiile necesare selectării surselor/ informațiilor etc.), identificarea soluției acceptabile. În momentul propunerii investigației, profesorul trebuie să clarifice: așteptările pe care le are de la elevi, cunoștințele și abilitățile exersate, nivelul de înțelegere la care se situează, precum și rezultatele învățării obținute în urma acestei activități, însoțite de modul de apreciere. Proiectul este o activitate complexă de învățare care poate fi folosită și ca instrument de evaluare, atât formativă, cât și sumativă. Proiectul este o activitate individuală și/sau în grup, care pune elevii în situația de a lua decizii, de a comunica și negocia, de a lucra și învăța în cooperare, de a realiza activități în mod independent, de a împărtăși celorlalți cele realizate/ învățate. Proiectul îi solicită pe elevi: să facă o cercetare (investigație); să realizeze proiectul propriu-zis (inclusiv un produs care urmează a fi prezentat: dosar tematic, ghid, expoziție etc.); să facă prezentarea publică a proiectului. Sarcinile profesorului vizează organizarea activității, consilierea (dă sugestii privind surse sau

proceduri) și încurajarea participării elevilor. Luarea de decizii pentru rezolvarea pe cont propriu de către elevi a dificultăților întâmpinate constituie o parte importantă a învățării prin proiect. Este important ca instrucțiunile emise de profesor să fie clare, specifice și să conțină și o limită de timp pentru îndeplinirea obiectivelor.

Evaluarea reprezintă o componentă organică a procesului de învățare. În perspectiva unui demers educațional centrat pe competențe, se recomandă utilizarea cu preponderență a evaluării continue, formative. Alături de formele și instrumentele clasice de evaluare, este necesar a fi utilizate forme și instrumente complementare, cum sunt: proiectul, portofoliul, autoevaluarea, evaluarea în perechi, observarea sistematică a activității și a comportamentului elevilor. Procesul de evaluare va pune accent pe: - corelarea directă a rezultatelor evaluate cu competențele specifice vizate de programa școlară; - valorizarea rezultatelor învățării prin raportarea la progresul școlar al fiecărui elev; - utilizarea unor metode variate de comunicare a rezultatelor școlare.

Originea și migrarea rromilor poate fi un exemplu de unitate de învățare căreia i se alocă 6 ore (o oră va fi destinată evaluării finale). Realizarea acestei unități de învățare are ca punct de plecare programa școlară. De asemenea se pot folosi și lucrările: *Rromii, India și limba rromani* (Sarău Gheorghe); *Contribuțiuni la istoricul Țiganilor din România* (George Potra); *Istorie și tradiții rrome* (Sarău Gheorghe și Delia Grigore).

Detalii de conținut	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse	Evaluare
1. Primele izvoare cunoscute	1.2. 2.1.	Comentarea unor surse vizuale: fotografii, hărți istorice și geografice Exerciții de redactare pe baza termenilor indicați Alcătuirea unei axe cronologice privind începuturile istoriei rromilor Descrierea cadrului geografic specific zonei de proveniență a rromilor și a traseelor migrației	Hărți la diferite scări Fotografii Activități individuale și de grup <i>1 oră</i>	Observarea sistematică în cadrul grupului de lucru Test de 5 min
2. Structuri sociale și religioase din India veche	1.1. 2.1. 2.2.	Realizarea unor organizatori grafici pornind de la informațiile selectate dintr-o sursă istorică Analiza unor surse scrise care istorice reconstituie organizarea socială	Lucrări de specialitate Activitate de grup <i>1 oră</i>	Oferirea de feedback la prezentarea materialelor scrise Observarea sistematică în cadrul grupului de lucru
3. Prezența rromilor în Orientul Apropiat, nordul Africii și Imperiul Bizantin	1.1 2.1. 2.3.	Descrierea cadrului istorico-geografic al teritoriilor străbătute de strămoșii rromilor în timpul migrației către și în Europa cu ajutorul unor tehnologii digitale Analiza unor surse scrise cu privire la prezența rromilor în Imperiul Bizantin	Fotografii actuale Hărți istorice Culegeri de texte Activitate de grup <i>1 oră</i>	Inter-evaluarea materialelor realizate Observarea sistematică în cadrul grupului de lucru
4. Așezarea rromilor în spațiul	1.1. 2.3.	Descrierea cu ajutorul surselor istorice,	Culegeri de texte Activitate de grup	Observarea sistematică în

românesc și realități social- economice din epocă	3.2.	documentare a statutului social-juridic avut de rromi în Muntenia și Moldova Identificarea, pe baza documentelor a statutului social-juridic avut de rromi în Țările Române, sau evidențierea unor aspecte specifice privind viața robilor rromi Realizarea schiței unui proiect de promovare a cunoașterii realităților culturale/ profesionale tradiționale specifice rromilor	2 oră	cadrul grupului de lucru Autoevaluarea participării la activitățile desfășurate
Evaluare		Realizarea unei prezentări de grup pe tema migrației rromilor în Europa		